

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

Pirmutinis Darbo Žmonių Dienraštis. Išėina kasdien apskaita nedėdienių.

Kaina: Suv. Valst. ir Kanadoj — metams \$7.00; pusei — 3.50; 3 mėnesiams — \$2.00. Kitose šalyse: metams \$9.00; pusei metų — \$4.50.

No. 228.

Telephone 3878 Stagg

Brooklyn, N. Y., Panedėl., 27d. Rugsėjo (Sept.), 1920

PAVIENIO NUMERIO KAINA 4c. Metai X, Dienr. II

BRITANIJOS ANGLIAKASIAI NENORI KLAUSYTI PREMJERO

Atmeta Lloyd Georgeo Prašymą Atšaukti Streiko Paskelbimą

Geležkelių ir transporto darbininkai nepadarė nuosprendžio konferencijoj. Kabinetas gatavas priekriži.

The legislation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
Londonas, 24 d. rugs. Perito ketvergo popietis buvo laikomas didžiausios svarbos mitingas ministrų ir augštesniųjų valdininkų sudarymu plenu, kuriuos valdžia panaudos "apsaugojimui visuomenės", jei nepavyks taikiai susitarti su mainieriais. Mitinge dalyvavo karo, transportacijos ir prekybos, laivyno, vidaus reikalų ir maisto departamentai.

Delegatai trijų darbininkų organizacijų, sudarančių Trilypę Sąjungą, išsėdėjo visą popietį ir vakarą prie uždarytų durų, kartais svarstydami atskirai, o kartais susiję visi sykiu. Iš tų slantų pasitarimu išsprukę žinios suteikė labai mažai aukumo.

Didesnės svarbos dalykai apsiereiškė, kuomet delegatai pradėjo svarstyti, ar apsimoka jiems balsuoti valdžios pasiūlymas. Jie nutarė nebalsuoti antru sykiu, bet laikytis anksčiau duoto pareiškimo. Šis nuosprendis darodė, jog mainieriai mitine vadovavo "karo vartija." Net patsai Smillie siūlė ir reikalavo naujo balsavimo. Trvs šimtai ir šešias-dešimtys delegatų buvo, kad balsuoti antru sykiu ir 545 — prieš.

PREMIERAS REIKALAUJA, KAD MAINIERIAI PASIDUOTU.

The legislation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
London, 24 d. rugs. — Premieras Lloyd George padavė mainieriams kitą prašymą, kad jie priimtų valdžios propoziciją kaslink gulmingam tribunolui. Taip gi jis mano, kad šis klausimas pasigerintų, jei mainieriai sutiktų tartis su maininkais ir susitartų ant išradimo padauginančio darbo našumą. Ešą, valdžia mano, kad šitokis susitarimas duotų mainieriams daugiau mokėsties, negu kad jie reikalauja.

bet šis premjero prašymas buvo atmetas. Mainieriai pareikalavo, idant jų pareiškimą padidinti dviem mėnesiais algas, valdžia tuoj patvirtintų ir jie perleido rezoliuciją, atmetančią valdžios pasiūlymą atšaukti streiko pareiškimą, kuris pasibaigė subatoje.

Mitinge buvo skaitomas premjero laiškas, aiškinantis proponuojamos konferencijos smulkmenas. Tokia konferencija siūloma sudaryti iš mainierių, mainų savininkų ir mainų departamento narių, kad išrišus našesnio darbo klausimą. Prezidentas Smillie ir Frank Hodges atsakė: "Mūsų viršininkai atkartoja savo pareiškimus, kad, jei jų paduotas algų klausimas bus atmetas, jie pasirengę imti ir tyrinėti visą algų sistemą."

Premjeras, atsakydamas jai, reikalavo priimti jo paduotą propoziciją, bet jei ji būtų atmeta, tad jis sako, "Aš palieku jums taikiai metodą susitarimui algų klausime, panašią į ta, kokią pasinaudoja geležkeličiai ir dalis jūsų kolegu."

Premjeras, siūlydamas šią metodą, turėjo omenyje industrialų teisumą.

SUTIKO ATIDĖTI STREIKĄ ANT SAVAITĖS LAIKO.

The legislation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
London, 27 d. rugs. Britanijos aneliakasiai pagaliaus sutiko atidėti savo generalinį streiką ant savaitės laiko. Šis streikas turėjo prasidėti 27 d. rugsėjo.

TURINO DARBININKAI NUBALSAVO PALAIKYTI DIRBTUVES

The legislation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
Turin, 25 d. rugs. — Visi darbininkai okupuojantys metalo išdirbystės įstaigas susirinko čionai pereitame ketverge aptarti sutartį, kuri tapo padaryta Ryme tarp valdžios ir šios industrijos darbininkų. Iš penkiolikos vieno darbininkų atstovo trysdešimts keturi jų užreikė esą priešingais šiais sutarčiai dėl įvairių priešasčių. Tikta septyniolika jų nesipriešino ir sakėsi esą prisirengę priimti ją. Kapitalistų laikraščiai rašė, jog darbininkai trukdo evakuavimą dirbtuvių tikslu, kad perkelti ginklus ir amuniciją į saugią vietą, iš kur būtų galima naudoti juos ateityje, esant reikalui. Laikė dviejų darbininkų laidotuvių čionai pereitą ketvergą "anarchistų grupę" atakavo kareiviai kazarmes. Policija buvo pašaukta ir šaudymasis įvyko. Dvi įvykto tapo užmuštos ir aštuoni sužeistos.

Genoa, 25 d. rugs. — Sa-

vona metalo darbininkai pereitoje seredoje turėjo audingą susirinkimą, kuriame po revoliucinės dvasios prakalbų, tapo priimta rezoliucija atmetant Ryme padarytą valdžios ir unijistų sutartį. Rezoliucija tapo priimta didžiama balsų, pažymint, jog šiame susirinkime nuspręsta laikyti užgriebtas dirbtuves.

FRANCIJOS SEIMAS IŠRINKO MILLERANDĄ PREZIDENTU

Senatoriai ir deputatai davė 695 iš 892 balsų už premjerą, išrenkant jį prezidentu.

SOCIALISTAI BUVO JAM PRIEŠINGI.

Jie atidavė 69 balsus už deputatą Delory.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
Versailles, 25 d. rugs. — Rinkimų kongresas čionai pereitame ketverge išrinko Alexandre Millerandą Francijos respublikos prezidentu. Jisai gavo 695 iš 892 rekorduotų balsų.

Socialistų Partija buvo priešinga Millerandui. Ji laikėsi tokios pat politikos, kaip kad 1917 m., kuomet Clemenceau tapo premjeru. Socialistai atidavė 69 balsus už M. Delory, deputatą iš Šiaurinio departamento. Apie šimtas balsavimo blankų buvo tuščios; vieni balsuotojai net nebuvo, o kiti nebuvo dėl tam tikrų priežasčių. 22 balsai buvo atiduoti už kitus kandidatus.

West Virginijos Angliakasių Kova

WEST VIRGINIJOS ANGLIAKASIŲ KOVA

Kareiviai labiau persekioja darbininkus, negu kompanijų nusamdyti mušėkos.

Washington, 26 d. rugs. — Suvienu Amerikos aneliakasių distrikto prezidentas, Fred Mooney savo telegramoje iš Williamson, West Virėnia i federuotos spaudos biura Washingtone praėša, jog federališki kareiviai, atsusti i Mingo apskrity, nesulveinamai žiauriau persekioja uniiistus aneliakasius, negu Baldwin Felts detektyvų šaika ir kiti kompanijos nusamdyti mušėikos.

Mooney sako, federališki kareiviai no vadovvste majoro Ashbrook, dabar suaugęs streiklavžius Mingo anskritivia. Pereitos sereidos nakti vienas aneliakasių šėmų kolonijinio Liek Crook tano anielėštas kareivio Nad Levine. Kareiviniai tainai pradėsi areštuoti aneliakasius ir kitus darbininkus, kurie tikta drista kalbėti apie transportacijas.

Išsireiškimas "transportacijos", matomai, reiškia gabenimą skebų iš kitų valstijų. Angliakasiai bando painformuoti šiuos skebus, jog šiame rajone tebėra lokautas. Todėl kasyklų kompanijos bendrai su militariskais viršininkais draudžia apie tai kalbėti.

Mooney telegrama yra pirmutinė pasauliui išleista žinia, kuri parodo, jog federališki kareiviai Mingo apskrityje pradėjo darbuotis taip, kad sukelti provokatoriškas riaušes, kurios priverstų prie paskelbimo karo stovio. Tuomet kasyklų savininkai džiaugtųsi, jog visas unijų veikimas prie karinio stovio būtų palaidotas.

KRASINAS NUPIRKO LONDONE DAUGYBĘ IVAIRIŲ PREKIŲ

36.000 jardu audeklų ir cigaretai nupirkta, nepaisant kapitalistinės spaudos protestų.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
London, 25 d. rugs. — Leonid Krasin, Tarvų Rusijos prekybos ir komercijos ministeris, laike savo buvimo Londone nupirko Rusijai labai daug prekių. Šis nupirkimas tapo paskelbtas čionai pereitame ketverge. Jisai nupirko ir anrūnintu atgabenima Rusijon 36.000 jardu audeklų, kuris buvo padarvitas del Amerikos armijos uniformu. Krasinas tainai baigia tartis del nupirkimo 10.000.000 cigaretu, padirbtu Britanijoje. Londono kapitalistaiškai laikraščiai labai buvo priešingi šiam Krasino pasidarvimiui vienok nebaisant antrios hurmuzazinės spaudos kritikos. Britanijos valdžia nesibėdė ir leido Krasinui nupirkti minėtas prekes.

LENKŲ DELEGATAI NETURI GALES PASIRASYTI PILNĄ TAIKĄ

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
Ryga, 26 d. rugs. — Lenkijos delegatų, atvykusių čionai taikos konferencijon, dokumentai parodo, jog jie turi pilną galę tartis ir pasirašyti tuotarpinę taiką, bet negali pasirašyti pilnos taikos sutarties. Lenkų užsienio ofiso ministeris Sapieha savo notoje į Maskvą buvo pareiškęs, jog lenkų delegatai turėsi pilną galę pasirašyti galutiną taikos sutartį.

Paryžius, 26 d. rugs. — Pranešimas iš Varšavos sako, jog nepaisant duotų priedu sustabdyti mušius, lietuviai nesiliauja kariave. Sakoma, Kauno valdžia leidžia bolševikų kareiviams iš-

rytų Prusijos pereit skersai Lietuvos teritoriją, taipgi jog iki šiam laikui 80,000 bolševikų jau perėjo per Lietuvą ir sustiprino raudonąją armiją. Tarpe jų būk tai esama 2,000 vokiečių spartakiniių.

Bolševikai vis dar naudoja Vilniaus-Gardino geležkelius. Lenkija, kaltindama Lietuvą tokiame laužyme neutraliteto, pranešė Lietuvos valdžiai ir Tautų Lygai, jog lenkai būsią priversti daryti reikalingus žygius "šalies apsaugojimui"

200 ŽYDU TAPŲ IŠŽUDYTI.

Londonas gavo informaciją, jog ukrainiečiai Galicijoje sukėlė pogromus.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
London, 25 d. rugs. — (Žydų telegrafinės agentūros pranešimas). — Virš 200 žydų tapo užmušti Galicijos pogromuose, kuriuos sukėlė ukrainiečiai, sulgy vėliausia gautų iš Kauno pranešimų. Daily Herald korespondentas iš Kijevo aprašo neseniai įvykusius pogromus Ukrainoje, pažymėdamas, jog 10.000 naujų tremtinių pasiekė Kijevą. Jisai taip pat pranešė, jog šiu tremtinių likimas gali būti dar baisnis, negu pereitos žiemos tremtinių, kurie išmirė po 100 vpatų kiekvieną dieną. Minėtas korespondentas pastebė, jog nuo šio baisaus likimo tremtinius valėtų ansaugoti tikta gausi ir greičiausia pagelba.

CHICAGOS DETEKTYVAI UŽPUOLĖ ANT "RAUDONŲJŲ" IR UŽGRIEBĖ 1,000 ADRESŲ

CHICAGOS DETEKTYVAI UŽPUOLĖ ANT "RAUDONŲJŲ" IR UŽGRIEBĖ 1,000 ADRESŲ

Sakoma, užgriebtame saraše randasi daug adresų New Yorko radikalų. Chicago, 26 d. rugs. — New Yorko anglų dienraštis Tribune sako, vienas tūkstantis radikalų Suvenyose Valstijoje šiomis dienomis permains savo gyvenimo vietas, pasekme užgriebimo Chicagoje "labai svarbaus dokumento", kuriame randa si 1,000 radikalų adresų. Daugelis jų yra New Yorko ir rytinių miestų gyven-

tojai. Šis dokumentas tapo užgriebtas, kuomet Chicago policijos departamento tapo vadinamas "bombų skvadas", vadovaujant seržentui Lawrence McDonough, suareštavo Petrą Zaletską.

Zaletskas esąs Jungtinės Amerikos Komunistų Partijos 5-to distrikto oficialis organizatoris. Bombistai taipgi užpuolė Zaletsko spaustuve, kur jie užgriebė spausdinamąją mašinalę (presą) ir labai daug literatūros, agituojančios.

TURINO DARBININKAI MUŠASI GATVĖSE SU KAREIVIAIS

Streikieriai Naudoja Rankines Granatas. — Liko Apveikti Tikta po Dviejų Valandų Kovos

DEVYNI STREIKIERIAI UŽMUŠTI IR ŠEŠI SUŽEISTI.

Darbininkai visoje Italijos šalyje protestuoja prieš sutartį ir atsisako apleisti dirbtuves.

Dar daugiau dirbtuvių tapo užgriebta.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on September 25, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.
London, 25 d. rugs. — Exchange Telegraph gavo iš Turino pranešimą, kuriame sakoma, būk tai streikieriams užpuolus taip vadinamą "karališkus sargus", tapo pašaukti kareiviai, kurie tuojaus pradėjo šaudyti streikierius. Darbininkai daugiausiai naudoję rankines granatas. Sakoma, tikta "šaltas" kareivių užsilaukymas išvengė dar baisesnės skerdynės, kurios galėjo kilti pasekme šio susirėmimo.

Streikieriai milžiniškais spėkomis puolė kovon, kuri tęsėsi virš dviejų valandų laiko. Motoriniai vežimai, kurie transportavo kareivius, buvo apšaudomi tuojaus, kaip tik spėjo pasirodyti. Mūšiai susikoncentravo aplinkui Corso Reina Margherita, kur vienas "karališkas sargas" tapo užmuštas, o kitas sargybinis pavojingai sužeistas. Pribuvus daugiau kareivių, gatvės tapo "apvalytos" ir mūšiai sustabdyti.

Vėlesnieji mūšiai įvyko skaitlingai angyventoje vietoje, netoli Palazzo ir Via Chiela. Čionai kulkasvaidžiai šaudė be atvangos per kitas dvi valandas. Vėliau vak. tapo padaryta tvarka, teatrai, krautuvės ir ligonbučiai buvo uždaryti. Pasekme šios apielinkės mūšių septynios vpatos tapo užmuštos; vienas buvo streikierys. Šeši streikieriai tapo pavojingai sužeisti.

Kulkasvaidžiai buvo pastatyti visose strategiškose vietose, ir abidvi pusės rengėsi prie naujų susirėmimų. Čionai gautas pranešimas iš Maskvos sako, jog Trečiojo Internacionalo pildantysis komitetas pasiuntė Italijos darbininkams raštą kaslink užgriebimo dirbtuvių streiko.

Pranešimas sako: "Jūs negalite laimėti vien tik dirbtuvių užgriebimu. Buržuazini-

nuversti šios šalies valdžią. Suareštuotasis būk tai pasisakęs, jog jisai perkėlė savo ofisą čionai iš Philadelphiajos.

Originalė kaina: \$0.20

Nauja kaina: \$0.10

Bulvės "Lyonnaise" 25 20
Salotos 25 20
Virtos bulvės 20 10
Supjaustytos tomėtos 20 10
Kukuruzas, virtas 15 10
Agurkai, supjaustyti 15 10
Arbužo rieki 20 15
Kantalupa, pusė 25 15
"French fried" bulvės 20 10
Kumpis ir kiaušiniai 60 50
Bulvės "au gratin" 20 10
Namiė kepti "beans" 15 10

ja paliks jus be žaliosios medegos ir be turgavičių. Būtinai reikia pakeisti būtiną dabartinis judėjimas į generalį sukilimą, tikslu, kad nuversti buržuazinę valdžią, arba kitaip tariant, pakeisti jį darbininkų judėjimu, kuris užgriebtų valdžią ir įsteigtų proletariato diktatūrą.

"Tiktai šiame žygyje randasi jūsų išganymas. Kitai, dabartinis jūsų judėjimas bus nuslopintas ir tikslo savo neatsieksite."

URUGUAJAUS SOCIALISTAI REMIA MASKVĄ.

Montevideo, Urugujaus, 26 d. rugs. — Socialistų kongresas savo sesijoje čionai pereitoje seredoje nusprėdė prisidėti prie Maskvos Trečiojo Internacionalo.

PITTSBURGHE MAISTO KAINOS ŽYMIAI NUPUOLĖ

Kainų nustatymo komitetas priverstė miesto valgyklas pigiau parduoti valgi.

Pittsburgh, 24 d. rugs. — Atsiliepiant į vidurinių kainų nustatymo komiteto pareikalavimą, kad maistas būtų pardavinėjamas pigiau, kitaip tuojaus bus uždėtos didelės baumės, visų didesnių miesto valgyklų ir viešbučių savininkais pereitoje seredoje paskelbė naujas sumažintas kainas. Naujos kainos įeina galėn nevēliaus pirmos dienos sekančioje savaitėje.

Sulgy naujo patvarkymo maisto kainos yra sekančios:

Originalė kaina: \$0.20
Nauja kaina: \$0.10

Jau seniai kainų komitetas rinko informacijas, kiek imama už valgi dideliuose šio miesto restoranuose. Keletas dienų atgal šio komiteto pirmsėdis Long paskelbė, jog daugelyje vietų lupama nesvietiškos kainos ir pagrąsino pelnagrobams bausme. Pasekme šio komiteto darbamomsi, maisto kainos šiek-tiek tapo numazintos. Geistina, kad ir kituose miestuose tokiu būdu būtų kovojama prieš maisto pelnagrobius.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 166 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the act of March 3, 1879.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

KLERIKALŲ SPAUDA APIE WALL GATVĖS EKSPLOZIJĄ.

Kapitalistų spauda jau pasakė savo nuomonę apie New Yorke ant Wall gatvės įvykusią eksploziją. Girdi, tai raudonųjų darbas. Zinoma, tokiam pasakymui nereikia nei faktų, nei prirodymų, pasakiai ir atliktas krukis, nes Amer...

valdžia ir visos kitos organizacijos, kurios valdžios aktyse buvo ištikimomis, stoji prieš sufragistes, deju visas pastangas, kad tik nesuteikus sufragistėms balsavimo teisių.

Bet štai Anglijos darbininkai-angliakasiai nubalsavo išėiti streikan. Kad nedadus darbininkų prie streikas, kad suardžius jų vienybę, valdžia ir jai ištikimos organizacijos griebėsi įvairių priemonių ir net pradėjo piršti angliakasių moterims streiko klausime lygias su jų vyrais teises. Apie tai "Rankpelnis" rašo:

"Pastaromis dienomis pradėjo savo darbą žinoma buržuazinė organizacija National Political League, kuri, valdžios ir anglies baronų remiama, organizuoja demonstracijas, į kurias kviečiamos angliakasių, geležinkeliečių ir transporto darbininkų moterys tikslu protestuoti prieš jų vyrų rengiamą streiką. Laikė tų demonstracijų joms įkalbinėjama, kaip didelių nuostolių neščių minimas streikas šaliai abelnei ir jų šeimynoms; maldaujama, kad tos moterys reikalautų sau teises taip pat balsuoti streiko klausimu."

Vadinasi, valdžia ir visokios buržuazinės organizacijos dabar jau puolasi prieš moterų ir su jų pageiba tikisi suardyti darbininkų vienybę. Valdžia ir buržuazija perša moterims streiko klausime turėti lygias su vyrais teises. Bet ką sakė pati valdžia ir panašios organizacijos tuomet, kaip sufragistės vedė aštriausią kovą už balsavimo teises? Taip, suardymui darbininkų vienybės, sulaužymui streiko galima suteikti ir moterims lygias balsavimo teises.

ŠTAI KUR MOTERIMS PERŠA BALSAVIMO TEISĖ.

Dar neužmiršome tų laikų, kuomet Anglijoj sufragistės vedė kuosmarkiausią kovą už balsavimo teises. Gi

Vilniaus gubernija. Austrijoj ir Vokietijoj padėtis eina blogyn. Socialpatriotinė diktatūra stumia tuodvi šalis į bado ir skurdo bedugnę. Austrija ir faktiškai ir formaliai pavirto į elgetą, kuris gyvena iš almužnos.

Na, o Francija, kuri "laimėjo" karą? Apie ją rašo Philip Gibbs New Yorke "Times'e": "Nebepakils iš kapų milijonas žuvusių francūzų. Mūsų skolas mums nieks neatlygins. Mūsų pramonės nebeatsigaivina delei anglių stokos... Taiką laimėjo Anglija, o ne mes. Gyventojų skaičius Francijoj mažėja. Pereitais metais 220,000 žmonių mirė daugiau, negu gimė. Francija miršta."

Bankierių šaika, kuri valdo Franciją, veda ją prie bankrūto. Teisingiau sakant, jau privedė ją prie bankrūto. Franciją neapkenčia visi revoliucionieriai. Ją neapkenčia Vokietija.

Ateina žiema ir Francijos darbo žmonės pamatys tiek vargo, kiek jie nematė karo laiku.

Britanijai sekasi negeriau. Ji veda karą su Airija ir Mesopotamija ir savąja darbininkų klesa.

Tuo tarpu, jeigu Europoj būtų įvykus taika, jeigu Sovietų Rusija galėtų mesti ginklą, o stverties plūgo, jeigu įvyktų normaliai santikiai tarpe atskirų šalių, žmonija lengviau galėtų atsikvėpti.

Imperialistai skleidžia anarchiją ir suirijimą. Imperialistai žudo kultūrą ir gražina barbarystės laikus. Imperialistai badu marina svieta. Imperialistams padeda lošti giltinės rolę visų šalių socialpatriotai, kurie, ažuot stoję už tvėrimą naujo pasaulio, žaunija apie lopinimą kapitalistinio pasaulio.

MALDA IR ŽAISMĖS TURI LYGIĄ SVARBĄ.

Įvairių tikybinių sektų dvasiškija neriasi iš kailio, kad tik savo tarpan pritraukus daugiau žmonių, kad tik nenubankrūtijus. Kadangi negelbsti nei agitacija, nei gąsdinimai pekla ir velniais, tai bandoma surasti naujų būdų pritraukimui žmonių.

Jersey City, New Jersey valstijoj, protestonų kunigas greta bažnyčios įsteigė puikų namą del žaislų. Ten viskas yra, prie ko tik linkus Amerikos jaunuomenė. Ir kunigėlis paskelbė savo obalsį: "Arba žaiskite naujai įsteigtame name, arba eikite melstis bažnyčion." Taigi protestonų kunigai jau maldą sulygino su žaismė. Vadinasi, jeigu nenori melstis, nenori eiti bažnyčion, tai eik į kunigų įsteigtas žaismavietes, žaisk, o dangaus karalystė bus tau užtikrinta.

Bet kodėl kunigai sulygino maldą su žaismė? Ir kodėl žaismė atsako maldai tik kunigų įsteigtose vietose? Atsakymas labai aiškus. Kunigai pamatė, kad jų įsteigtose žaismavietėse galima iš susirinkusių dar geriau pasipelnyti, negu bažnyčiose, todėl jie ir įsakė: jeigu nori gauti dangaus karalystę, tai arba melškis bažnyčiose, arba žaisk mūsų įsteigtose.

Kol kas katalikų kunigai dar tokio obalsio neskelbia, bet ir jie deda visas pastangas, vartoja įvairius būdus, kad tik daugiau sau avių pasigavus. Galimas daktas kad ir jie paseks protestonų pėdomis. Juk kitaip protestonai juos aplenkų, katalikai neišlaikytų konkurencijos.

DEMOKRATAI GARSINA LIETUVĄ.

Straipsny "Pirmasai darbas Tautų Lygos" jau išreikšta mūsų nuomonė apie "ugadas" tarpe Lietuvos ir Lenkijos.

Amerikos demokratų spauda, kuri stoja už vadinamųjų Tautų Lygą, begalio džiaugiasi tuo faktu, kad Lyga taikys Lietuvą su Lenkija. Tuo tarpu, tie nelabieji republikonai tvirtina, kad Lygos visai nėra gyvos, kad ji seniai yra mirusi.

New Yorke "Times" rašo: "Lietuvių kariuomenė buvo jau susikirtus su lenkais. Jau liejosi žmonių kraujas. Augo baisi nacionalė neapykanta. Bet gyvavimas Tautų Lygos buvo nuolatinio priminimo abiem šalim, kad yra geresnis sugyvenimo būdas, negu karas."

Dabar Lietuvą "Times" myli ir veltų garsina jos vardą. Tą pat daro ir "World's" ir kiti demokratų laikraščiai. Jų peitynėse su republikonais Lietuva lošia dabar rolę brangaus perlo arba labai stipraus argumento.

Seniau mūsų tautininkai sakydavo, kad be geros saujos pinigų nepriversi kapitalistinius laikraščius pamidėti Lietuvos vardo. Dabar dalis kapitalistų laikraščių pagatava duoti pinigų lietuviškiems politikieriams, kad bant jau apie valgi — su-

šie, taikydami Lietuvą su Lenkija, suteikė gubernatoriui Cox'ui argumentą prieš senatorį Hardingą. Kaip tik Hardingas išsižios, kad Lygos nėra, taip Cox'as galės jam atsauti: o kas "gadija" Lietuvą su Lenkija, jeigu ne Lyga?

Mes manom, kad mūsų tautininkai ir klerikalai kupini švento džiaugsmo. Bent kartą ir jie susilaukė laikų "free advertisement."

Savo Akyj ir Rasto Nemato

"Garbinga rusų armija įžengė į Vilnių!" neseniai šaukė baltosios Lietuvos politinių partijų organai. Dabar jau vienu balsu šaukia: "Raudonoji armija tai ne armija, o išbadėjusių žmonių gauja. Jinai nuplyšus, alkana ir tik plėšia pakelias eidama, ką randa". "Gerai armijai ji tik niekis", ramina save "Darbas" ir "Laisvė".

Skaitai žmogus ir tik pikta šypsą eina per veidą. Tą armiją, kurią pirmiau sau pavyzdžiu statė; tą armiją, kurios neperlaužiama drasa ir pasiryžimas išvijo iš Lietuvos ponus lenkus okupantus, kurių lietuvių baltagvardiečių vadai bijoję ir užkabinti (skaityk Purickio pranešimą St. Seimui liepos 16 d.); tą armiją, kuri patalpinama trumpu laiku (mažiau, kaip mėnesiu) atėmė iš lenkų Vilnių, Gardiną, Balstogę, Lietuvių Braštą, Lomžą ir jau priariatino prie paties ponų lizdo Varšavos; šitą armiją Kauno apuokai dabar vėsaip pravardžiuoja ir sėja tarp savo sekėjų visokius išmislus. Sovietų Rusija iš to, žinoma, pasimokins. Jai dabar bus aišku, kad božuų atstovai buvo tik tol panašūs į žmones, kol juos už liežuviu pakorę laikė lenkų ponai. Kada gi ponai išvyti ir duota božuams laisvos rankos (ypač liežuvis), tai jie dabar puikiai atsimoka — kaip ir visi kontr-revoliucioniniai, auginsio vergai ir trunijančio kapitalizmo ramsčiai.

Mes čia nesakysime, kad Raudonoji armija yra puikiai aprenpta ir visada persivalgius. Mes tik konstatuosime faktą: nepaisant kaip Raudonoji armija aprenpta; nepaisant kiek maikais. Jau liejosi žmonių kraujas. Augo baisi nacionalė neapykanta. Bet gyvavimas Tautų Lygos buvo nuolatinio priminimo abiem šalim, kad yra geresnis sugyvenimo būdas, negu karas."

O kas del tos armijos išvaizdos, tai mes tiek pasakysime Kauno božuams: Ponuliai, kito akty matot ir krisla, o savo — nei rasto neįžiūrėt. Kokia gi jūsų armijos padėtis? Štai kaip ją aprašo vienas jūsų pačių nuolankių tarnų, Statkevičius ("Darbo" N43):

"Kuomet aš matau... kai kurių kareivių ydas: vogimą drobės, milo"... "Kuomet matau... tiesiog be kelnų ir batų savo kuodalis kapitalistų laikraščių tarnybą einančius, nekaltai bant jau apie valgi — su-

prantų, kad gal tuo klausimu, rasi, kiek ir rūpinamasi, bet... atvirai sakau, toli gražu neužtenkamai. Todel, kaipo ištikimas Lietuvos nepriklausomybės sargas, vis delto išpėčiau Seimą, kad kartais nereikėtų pjauti... visai negeistinių vaisių, pasėtų neturto ir apsilėidimo... O ką, "ponai" ir "ponios"? — gražu, ar ne? Jūs šmeižiate Raudonąją armiją todėl, kad tuomi manote padengsite savo pačių kariuomenės nuogus užpakalius, "apausite" ją batais, ištrinsite iš savo užrašų pavogtos drobės ir milo vardus...

Jūsų kariuomenė taip pat alksta, šala, priversta vagi-liauti, ir tik todėl, kad jums patiens gera gyventi. Ta jūsų kariuomenė dar kariau ja už jūsų reikalus. Bet greit atsivers jos akys. Kad ir nuoga ir nedavalgius, ji betgi greitai susipras ir stos kartu su Raudonąja armija ir kovos už savo, o ne jūsų, reikalus. Tokių zenkų jūsų kariuomenėje jau matosi. (Vilniaus "Komunistas" N11)

New Yorke socialistai laimėjo kovą — jie vėl tapo išrinkti į legislatūrą ir detuokratai su republikonais užreikšė, kad dabartinė Socialistų Partijos konstitucija pilnai atitinkanti jų dvasiai, todėl daugiau socialistų atstovų nevisiškai laukan.

Well, Socialistų Partija, pertaisydama konstituciją, Hillquitas varde partijos atlikdamas išpažintį padarė didelį progresą... atgal.

"Naujienos" taip įsimylėjo į "Laisvę", kad net jos metines apyskaitas garsina redakcijos skyriuje. Tuli sako, kad redaktorius tas apyskaitas pripažinęs moksliškiu sutaisytas, negu jo rašyti editorialai, todėl ir patalpinęs.

"Laisvės" gaspadorius turėtų "Naujienų" redakcijai nors cigarą užfundyti už tokį pasidarbavimą.

Lietuvos poetai nors ir komendantais tampa, bet visgi pasauliui parodo savo gabumus. Štai poetas Mikuckis, tapęs Kauno komendantu ir gavęs valdišką revolverį, lavinasi šaudyti, taikydamas į fabrikančių pakaušius, kuomet pastarieji lydi komendantų suguloves. Juk bile muzikas negalės taip pasielgti, kaip kad poetas komendantas pasielgė.

Lietuvos generalio štabo viršininkai visgi atsižymėjo — pakliuvo į kiauilinkus, sykiu su kiauilėmis voliojosi ir išliko nesužeistais. Dabar Lietuvos St. Seimas turėtų Nastopkai ir kompanijai suteikti augštesnius činus.

Mūsų priešams tik ta revoliucija baidi, kuri paduoda valstybę proletariato kontrolei. — Keir-Hardie.

Mes netrokštame dovanų, mes nemeldžiame malonių, mes neprašome susimylėjimo ir mes jo neduosime. — Keir Hardie.

Randų Brangumas ir Butų Stoka

Jau nuo pereinčių metų visuose Amerikos miestuose ir miesteliuose prasidėjo nesvietiškas randų kėlimas; be to, vis augantis skaičius gyventojų miestuose pradėjo pritrūkti gyvenamųjų namų. Ypačingai tai atjauciamu tokiuose didmiesčiuose, kaip New Yorkas, Chicaga, Philadelphia.

Nėra reikalo nei aiškinti, kodėl taip nesvietiškai pradėta lupti už kambarius. Tai yra kaltė namų savininkų ir tų didžiųjų trustų, kurie turi taip vadinamus "apartment houses". Jeigu namų savininkų išlaidos šiek-tiek ir pakilo, tai jie tas išlaidas ne tik išsikolektuoja iš randauninkų, bet, pasinaudodami proga, nulupa nuo jų devynis kailius. Teismai, daugely atsitikimų, stoja už lupikus. Kuomet New Yorke pereintais metais mėginta suorganizuoti randauninkus, tai kapitalistų spauda pakėlė lermą apie bolshevistinį pavojų.

Bet randų kilimas yra tik viena bėda. Antra bėda yra tame, kad namų jau trūksta. Bėdinam žmogui nėra kas nei svajoti apie namo įgijimą prie dabartinio brahgumo. Kaip kur tveriasi kooperacijos, kurios stato namus. Tokios kooperacijos prasiplatinusios tarpe finų. Nereikia, betgi, aiškinti, kad tuo būdu negalima išrišti butų klausimo. Tai yra, taip sakant, lašas didžio reikalo jūroje.

Apie tai, kad dabartinė valdžia rimtai rūpintusi namų budavojimui, negali beveik būti nei kalbos. Nei federalė, nei valstijų, nei miesto valdžia ligšiol savo piršto nepakrutino, kad išrišus vieną opiausią klausimą. O juk laiko, rodos, buvo. Rėkta, šaukta, protestuota per ištisus metus. Bet ar tai galvoj ponams įstatymų leidėjams žmonių reikalai? Ot, bile jiems gerai. O juk jie, beveik visi, priguli prie bankierių, advokatų, rantjerų kompanijos.

Pastaruoju laiku pradėta šaukti apie trustą, kuris kontroliuoja medžiagą, reikalingą namams statyti. Zinoma, kad toks trustas yra. Bet kasgi gali panaikinti trustus, kolei viešpatauja privatinės nuosavybės sistema. Trustai juk šiandien kontroliuoja visą Ameriką. Politikieriai, mažesni ir didesni, yra trustų šurūkai. Štai kodėl darbo žmonės nei per plauką naudos neturėjo iš tų įstatymų, kuriuos, paveizdan, pereintais metais išleido New Yorko valstijos legislatura.

Siuomi tarpu New Yorke ir New Jersey valstijų legislaturose vėlei subruzdimas. Vėlei rūpinamasi išleisti įstatymus prieš namų savininkus ir tokius įstatymus, kurie palengvintų namų budavojimą.

Mes nelaukiame iš to jokios naudos. Kol mūsų miestų ir valstijų įstaigose sėdės republikonai ir demokratai, tol nebus išrištas, tol negalima bus išrišti joksaip pamatinis klausimas. Štai, dabar N. Y. legislatura nusprendė prašyti federalio kongreso, kad tasai nuskirtų komisiją tyrinėti, kodėl taip pabrango namų statymo medžiaga.

Na, tai ir tyrinės jie dabar, tyrinės be galo ir be krašto, o iš to tyrinėjimo nebus jokios naudos.

Visuose mūsų didmiesčiuose yra užtenkamai tuščių namų, tokių namų, kur gyvena turčiai. Jeigu mūsų miestus valdytų darbo žmonių administracija, tai tie namai tušti nestovėtų. Darbo žmonių administracija pasirūpintų, kad būtų budavojama nauji namai. Kiekviename name turėtų būti įsteigta randauninkų taryba. Štai kaip reiktų pradėti risti tasai klausimas. Bet idant tas būtų atlikta, reikia darbo žmonių susipratimo, reikia, kad jie liautųsi tikėję į New Yorke ir Albany dykaduonius.

Britanijos darbo žmonės, kaip praneša "Rankpelnis", žada savaip išrišti randų brangumo ir butų stokos klausimą. Jie žada... streikuoti, tai yra nemokėti pinigų. Saulėtekis.

ŽIEMA

Jau beveik du metu suėjo, kaip pasibaigė karas, o taikos ir ramybės pasauly kaip nėra, taip nėra. Tautinė neapykanta dar labiau išsiplėtė, kultūrą vis labiau apgali barbarybė, o ta "šviesa iš Rytų" stengiasi užgesinti visi kapitalistiniai Erodai.

Ateina žiema, baisi žiema ir šimet ji bus baisesnė, negu pereinčių metų žiema. Duonos nėra užtenkamai, anglių nėra užtenkamai, transportas suiręs ne tik Rusijoj, pinigų kursas puola vis labiau ir labiau, ekonominė suirutė auga.

Imperialistų pasaulis, tarytum, proto nustojęs, mėtosi šian, mėtosi ten, uždegtame rate. Badas ir maras gresia Lenkijai; jos laukų derlius žuvo pusiau, o Francijos razbaininkai liepia jai kariauti. Lietuvai ir vargiai užteks duonos, nes jai reikės maitinti nuniokota

V. Radasta.

KORESPONDENCIJOS

MONTELOS LIETUVIŲ DARBUOTĖ.

MONTELLO, MASS.— Rugsėjo 14 d. įvyko tautiškas cirkas, kurį surengė koks ten save pasivadinęs "Liet. 'Laisvės' Pask. Komitetas". Apie 8 val. prie Liet. Taut. Namų pasirodė automobilis. Svetainėj lenkų oenas užrašino maršą. Iš automobilio išlipo p. žadeikis, tautininkas p. Samsonas ir kleikalas p. Abračiūskas. Tuoj prasidėjo cirkas. Salėj publikos buvo nei mažiau, nei daugiau, kai 150 su komitetais, salbėtojais ir net laikraščių reporteriais. Žadeikis savo prakalboj pradėjo girti Lietuvos valdžią, o užbaigė apie bolševikus. Juos gyrė ir niekino. Bonų per visą vakarą pardavė "net" du. Iš publikos girdėjosi visokių išmetinėjimų už tokią augstą įžangą (50c.). Mano supratimu, tai jau prastesnio daktio nėra, kaip tokie žmonės, patys eina ir patys pyksta, kad juos išnaudoja. Čia kaip sykis tinka patarlė: "Žydas muša, žydas rėkia". Ir dar gi ten matėsi tokių, kurie save vadina jau susipratusiais darbininkais, ir visai išmetinėja kitus, kurie būk nesupranta.

L.M.P.S. 22 kp. paskutiniame savo susirinkime, tarp kitko pradėjo apšvalymo darbą. Išbraukė ponį Bertą Bubliauskiene, Marę Matikonienę ir Marę Aleksitę ir pasiuntė paraginimą lankytis ant kp. susirinkimų K. Č., jeigu ji nori pūgūlėti prie kuopos. Bubliauskiene kadaisia buvus kuopos organizatorė, o dabar jau apie metai laiko, kaip nesilanko ant susirinkimų ir paskutiniu laiku pradėjo bičiuliuotis su klerikalais. Narės patėmiję, taip ir pasielgė. Aš sakau, kad progresistės atliko gerą darbą.

Liet. Teatr. Ratelis, "Viesula", savo paskutiniame susirinkime tarp kita-kol išrinko komisią surengimui vakarą, kuriame bus suvaidinta "Kova už Laisvę" ir "O. S. S. arba šliubinė iškilimė". Vaidinimas bus antrą dieną kito mėnesio. Be to, ratelis priėmė sekancius naujus narius: Pauliną Markūnaitę, Yvaldą Adomaičiūtę, Kazimierą Šemetienę, Jurgį Kvietkauską ir Joną Valeiką. Su kitais, kaip ten nebūtų, bet pastarasis (Valeika) yra aktyvus smalviris, visiems gerai žinomo Kireilio sėbras, o kiek man yra žinoma, ratelis yra nusistatęs veikti darbininkiskoj pakraipoj ir dabar priima į savo tarpą tokius, kaip smalviriai.

Rugs. 13—14 dd. čia įvyko kelių konferencijų, kur buvo priverstas pribūti seniau čia gyvenęs H. Krieharis, per kurio rankas buvo surinktos ir užstatytos kaušijos. Buvo surinkta Liberty bonais \$1,000 už L. Simutį, ir \$5,000, pinigais, už S. J. Balčiūną. Kada tuodu draugu likos paluosuoti iš Deer Salos ir išdalinus žmonėms pinigų, kurių buvo paskolinta, tai pasirodė iš \$5,000 dolerių trūkstą \$100, o nuo Liberty bonų nukarpyti visi kuponai.

"Laisvės" Reporteris.

L.D.L.D. 162 KP. DARBUOTĖ.

FAIR HOPE, PA.— Čia gyvenuoja neseniai susitvėrusi L.D. L.D. 162 kuopa. Kad ir ne skaitlinga nariais, bet vis šį tą veikia. Jau suspėjo parengti pikniką ir balių. Nuo pikniko buvo mažai pelno (20 dol.), o d. vistik aukėjo \$5 Waterburio streikieriams, \$5 polit kalin, ir \$5 "Laisvės" pop. fondui. Taip, kad sau tik \$5.00 pasiliko. Nuo baliaus liko \$41 su centais, tai paaukojo \$5 Pol. Kal. Fond. ir \$5.00 L.D.L.D. išleidimui knygų. Prie to drgg. aukėjo leidytojai. Žadeikis savo prakalboj pradėjo girti Lietuvos valdžią, o užbaigė apie bolševikus. Juos gyrė ir niekino. Bonų per visą vakarą pardavė "net" du. Iš publikos girdėjosi visokių išmetinėjimų už tokią augstą įžangą (50c.). Mano supratimu, tai jau prastesnio daktio nėra, kaip tokie žmonės, patys eina ir patys pyksta, kad juos išnaudoja. Čia kaip sykis tinka patarlė: "Žydas muša, žydas rėkia". Ir dar gi ten matėsi tokių, kurie save vadina jau susipratusiais darbininkais, ir visai išmetinėja kitus, kurie būk nesupranta.

Darbai mūsų apielinkėj — daugiausia anglių kasyklos. Yra ir kita išdirbsčių, taipgi pora stiklinių. Dėja, kad ir atvažiuoja koks drg. iš Lidesnio miesto, tai nerimsta. Pas mus per mažai spēkų, kad ir parengiamie balių, tai visas programos "išsigert ir pašokt".

Fin. Sekr. P. Lapinskas.

WORCESTERIEČIAI DARBUOJASI.

WORCESTER, MASS.— Per pastangas Lietuvių Suvenytų Pašelpinių Draugijų Worcesterij, pereitais metais tapo nupirktas namas del svetainės. Tapo padaryta ir scenerijos. Piešimo darbą atliko J. B. Smelstorius. Tikimės, kad ateityje del teatrališko veikimo bus geresnė proga, nes jau turime savo svetainę, kurioj bus galima visas veikti ir nereikės trankyti po svetimas svetaines. Bet minėtas namas dar reikalauja ir kitokių įtaisymų. Todel L.S.P.D.W. komitetas sulošė veikalą "Pirmi žingsniai", kurio visas pelnas eis pataisyimui svetainės. Buvo lošta net du vakarus, tai yra 9 ir 16 dd. rugsėjo. Per abu vakarus žmonių atsilankė apie 500. Manoma, kad pelno liks vidutiniškai.

Dabar turio paminėti kaslink lošimo. Veikalas geras, bet ne labai gerai, kad jis nebuvo suloštas, kaip jis turėtų būt. Čia kiekvieno aktorio nebandysiu įvardyti, bet visus aplamai pasakysiu.

Nekurie aktoriai savo roles atliko gana gerai, bet kiti truputį silpniau. Visgi būtų geriau teatras lošti, jei aktoriai mokėtų savo roles. Taipgi nekurie aktoriai daugiau keikė, negu jiemsiems reikėjo. Turbūt norėjo publiką įpykinti. Nors žmonės juokėsi, bet visgi perprastai atrodo, kad perdaug keikimo visai nereikalingoj vietoj. Todel patartina aktoriais, kad su tuo truputį prisilaikytų ir bandytų taip lošti, kaip yra veikalas parašytas.

Girdisi, kad čia bus visa eilė teatrų. Tik klausykite: S. L.A. 57 kp. statys scenoj "Žmogžudžiai", L.M.P.S. 2 kp. yra įsikūręs L. E. R., kuriame — "Gadynės žaidzos", L. D. Kliubas — "Daktaras iš prievartos". Tai šie visi veikalai bus sulošti trumpoj ateityje. O kiek dar jų pridys? Reikia

tikėtis, kad šiemet pas mus bus teatrų taip, kaip grybų po liutun. Valio, worcesteriečiai, pasirodykite, ką jūs galite.

Plunksna.

PHILADELPHIJOS NAUJIENOS.

PHILADELPHIA, PA.— 12 d. rugsėjo L.M.P.S. V apskr. čio įvyko piknikas, Lester, Pa., girioje. Publikos buvo ne daug, bet kadangi jau buvo paskutinis išvažiavimas, tai jaunimas labai linksminosi, žaidė iki vėlam vakarui. Rodos, V apskr. pelno nebus. Sakoma, nepasisekimas to išvažiavimo buvo iš priežasties klerikalų parodos prieš lenkus arba kaip patys klerikalai sako, "protestas prieš lenkus". Bet mano supratimu, tas nieko nereikia, nes prieš talkininkus jie neprotestavo. Prieš vienus lenkus protestas reiskia miulo burbulą, daugiau nieko.

Philadelphijos "Lyros" choras, kaip girdėti, jau yra nutaręs pargisgauti sau naują mokytoją iš Lawrence'o, J. Žiuroną. Linksma naujiena.

L.D.L.D. 10-ta kuopa rengia prakalbas ant 1 d. spalio. Bet tik tiek turiu pastebėti, kad Philadelphijoj, kurie draugai arba draugės veikia, tai yra perdaug veikimu apkrauti. Gi yra ir tokių draugų, kurie visai neiko nèveikia ir stovi, kaip molio Motiejai, neprogresuoja. Taigi, prie darbo, draugai ir tie, kurie nebuvo veikėjais.

P. A. Lukas.

IŠ CALIFORNIJOS PADANGES.

LOS ANGELES, CAL.— Seniaj jau rašiau apie darbininkų judėjimą šioje apielinkėje, manydamas, kad atsiras kas nors kitas su svarbesnėmis žinutėmis del "Laisvės" skaitytojų. Buvau palioves rašinėti; tačiau pasirodė, kad Los Angeles draugai to nepadarė.

Nors, teisybę kalbant, pastaruoj laiko bėgiu iš lietuvių darbininkų pastogės nieko naujo neįsigauta, nes visos organizatyvis judėjimas buvo tarytum ant vakacijų pasiūstas. Ir nors šioje apielinkėje, nesidar didelių skirtumų atmosferos žvilgsniu, tai yra vasaros ir žiemos būna veik vienodos, tačiau lietuviai darbininkai jautė net tokį skirtumą, kad per vasarinį sezoną buvo veik apmirę draugijų susirinkimus lankyti, o apie naujus parengimus nebuvo nei svajonių.

Artinanties dabar žiemos sezonui jau pradėdama daugiau atydos kreipti į didesnj veikimą. 11 d. rugsėjo L.D.L.D. 145 kp. savo susirinkime tarėsi pradėti dirbti ir tuom tarpu surengti margumynų vakarą. Nėra abejonės, kad pradės daugiau veikti ir L.M.P.S. 66 kuopa.

Draugės ir draugai, veikim! Ir organizatyvio veikimo pagelvietai, Todel patartina aktoriais, kad su tuo truputį prisilaikytų ir bandytų taip lošti, kaip yra veikalas parašytas. Girdisi, kad čia bus visa eilė teatrų. Tik klausykite: S. L.A. 57 kp. statys scenoj "Žmogžudžiai", L.M.P.S. 2 kp. yra įsikūręs L. E. R., kuriame — "Gadynės žaidzos", L. D. Kliubas — "Daktaras iš prievartos". Tai šie visi veikalai bus sulošti trumpoj ateityje. O kiek dar jų pridys? Reikia

kartu lavintis jau su pirmiau prisidėjusiais mokiniais. Lietuvių Esperantistų Ratelio lavinimasis įvyks 2, 16 ir 30 d. spalio mėn., subatvakariais, drg. Burbų kambariuose.

MŪSŲ VEIKIMAS.

MILWAUKEE, WIS.— 18 d. rugsėjo L.D.L.D. 56 kp. turėjo surengusi prakalbas. Kalbėjo d. J. K. Sarkiūnas iš Chicagos. Aiškino kokiais keliais darbininkai turi eiti prie galutinio pasiliosavimo iš dabartinės kapitalizmo alginės vergijos. Kalbėtojo atvirumas ir platus pažinimas darbininkų reikalų buvo tulas Eugene Wood ir Seimour Stedman, pastarasis iš Chicagos. Kadangi dabar giniu laiku čia visi įdomiausi sužinoti šį-tą apie socialistų veikimą, tai ir žmonių susirinko apie 1,200, nors įžangos 25 centai reikėjo mokėti. Geriausiai entuziazmas pylėsi iš publikos, kuomet kalbėtojams prisidėdavo suminėti netgi rusiška tarme: "Rossijskaja Federacija Socialističeskaja Sovietskaja Respublika". Po kiekvieno tokio suminėjimo griausmingi aplodismentai tęsėsi kelias minutes.

Mėtos Vaikas.

PRALAIMĖJO STREIKĄ.

KULPMONT, PA.— Po garsijų U. M. W. of A. streiką, kuriuose, kaip buvo apskaitliuota, dalyvavo net 100,000 suviršum, angliakasiai sugrįžo darban, išskyrus tuos, kurių darbo vietos del kokių nors priežasčių laike streiko pasigadino, vandeniu užliejo, užgriuvo, ar kaip kitai.

Iš šalies žiūrint į tokį aktą, liūdna ir gaila darosi, kad tokią didelę koncentruota darbininkų masė taip solidariškai per tris savaites laikiusi, nei iš šio, nei iš to, emė ir sugrįžo atgal nieko nelaimėjusi. Bene svarbiausia priežastis to viso darbininkais. Jie netik jiems negelbėjo, taip kritiškoje valandoje, bet da varė ant kiek ir kaip tik buvo galima darbininkams priešingą agitaciją. Daug vietose nuo estrados jie buvo nušvilpti darbininkų už melavimą ir darymą provokacijos. Čia pat, Kulpmonte, 18 d. rugsėjo lokalo susirinkime daugiau susipratę darbininkai, ypač italai, net sumuštė norėjo tuos, kurie bandė jų reikalus anglies baronams parduoti.

Nors, teisybę, darbo departamento sekretorius Wilsonas užtikrino nuom trijų distriktų (policy) komitetą, suvažiavusi Hazleton, Pa., kad U. M. W. of A. unijos kontraktas, kurį abi pusės pasirašė 2 d. rugsėjo, š. m., bus atnaujintas, bet tas dar neduoda jokios gvarancijos, kad darbininkai ką-nors išloš. Gal būti jiems primės da koki elgėtos skatiką, tai ir viskas. Reikia nepamiršti ir to, kad tas perkratinėjimas to naujojo kontraktas, kuris yra pasirašytas ant dvejų metų ir tos derybės, kurios tęsis be abejonės vėl kelius mėnesius, suės unijai dar keliolika tūkstančių dolerių. Tie skatikai yra sudėti ne operatorio, bet darbo žmonių ir jų taip gausus žarstymas unijos bosų tokiems reikalams, nuo kurių darbininkams nei šilta, nei šalta, yra neatleistina nuodėmė, nepataisoma unija šis kriauoda.

Po šio streiko, anglies kasyklų darbininkai įgyjo dar vieną ir mato reikalą minimos kalbos lavintis, gali visuomet prisidėti prie jo palaikymo ir kėjo savo unijos viršininkams

ir davėsi taip dideli ir ramų streiką suardyti be jokių darbininkams apčiuopiamų rezultatų.

Triskas.

NASHUAĖS MARGU-MYNAI.

NASHUA, N. H.— Rugsėjo 19 čia įvyko "Dilgėlių" bendrovės tikslu, kad supažindintus nashuaiečius su "Dilgėlių" bendrovės tikslais ir t. t. Kalbėjo "D." redaktorius J. G. Petruškevičius. Pirmoj temoj kalbėjo apie bendrovės reikalus; antroj — trumpai perbėgo bėgamus šių dienų klausimus. Kalbėjo gerai. Tik gaila, kad mažai publikos atsilankė. Mat, nashuaiečius dar neapleido kinkų drebėjimas. Matomai, mano, kad gal valdžios agentai vėl užpuls ir areštuos. Bereikalo nashuaiečiai baugščiojantės draugės: F. Svirskitė ir F. Stankitė. Aukų lėšų paskaitai surinkta apie \$7.00. Buvo duota klausimų, į kuriuos kalbėtojas aiškiai atsakinėjo. Šiuomi kartu publikos susirinko mažai, delto, kad naujoj vietoj buvo surengtos prakalbos, nes daugeliumi sunku buvo surasti svetainę.

Nedėlioj, rugsėjo 19 d., 3 val. po pietų, įvyko L.D.L.D. 56 kp. mėnesinis susirinkimas.

Prie kp. prisirašė trys nauji nariai: K. Svirskis, A. Čiulkis ir J. Staponkus. Pikniko komitetas išdavė raportą, pranešdamas, kad pelno liko \$20.00 nuo buvusio pikniko 5 d. rugsėjo. Taipgi buvo nominuojama Centro Valdyba ateinantiems metams.

Tuo pačiu kartu atsibuvo susirinkimas ir L.M.P.S. 89 kp. Viršminėtiems susirinkimams užsibaigus, visi vietos draugai ir draugės susirinko į L.M.P.S. 89 kp. vakarėlį, kuris buvo surengtas tikslu, kad atsisveikinti su draugais Vitkais, kurie išvažiuoja į Lietuvą. Pirma, negu minėsiu apie patį vakarėlį, turiu pasakyti, kad šiuomi kartu svetainės savininkas (lenkas) pridarė susirinkusiems daug nesmagumų. Dalykas buvo tame. Svetainės likos išnuomota savaitė laiko tam atgal, bet kada svečiai pravedino rinktį, lenkas "šimptarcentis" patriotas pasakė, kad jis neduodas svetainės tokiems susirinkimams. Mat, jis sužinojo, kad čia atsisveikins draugai, kurie važiuoja į Lietuvą, o jau mes gerai žinome, kokią "akį" turi lenkai ant lietuvių.

Nežiūrint visų nesmagumų, palaukę valandėlę, visi susitarę nuėjo pas drg. F. Beržanską, kur ir įvyko vakarėlis. Komitetas surengė gana puikų vakariene. Programą susidėjo iš dainų, deklamacijų ir prakalbų. Šis vakarėlis buvo daug kuom skirtingu nuo kitų buvusių Milwaukee vakarų. Tuli draugai pasakė labai griaudingas atsisveikinimo prakalbas. Daugumai net ašaros per veidus riedėjo, kada draugas pradėjo kalbėti karštus atsisveikinimo žodžius ir reikštis geriausių linkėjimus mus apleidžiantiems dr-gams. Ant galio dd. Vitkus ir A. Vitkienė ištarė padėkos žodžius už prielankumą ir tvirtai prisidėjo būti idejos draugais ir Lietuvoj. Užbaigiant programą, kurią tęsėsi gana ilgai, d. F. Beržanskas prisiminė ir apie Lietuvos draugus, kurie yra jau kalėjimuose ir reikalauja pagelbos nuo draugų amerikiečių. Aukų surinkta \$13.38, kurios bus persiūtos į Lietuvą. Šio vakarėlio įspudžių draugai mil-

waukiečiai negalės pamiršti per ilgą laiką.

T. M.

LIAUDIES DAINOS.

Rinkinėlis darbininkiskų dainų ir eilių, tinkamų deklamuoti. Ši dainų-deklamacijų knygelė seniau buvo plačiai žinoma, bet dabar niekur nebegaunama. Pas mus dar užsiliko keliolika tų knygelėlių ir dabar jas išparduodame. Deklamuotojai, dabar paskutinė proga tą knygelę įgyti! Kaina 25c.

J. BARKUS,

Box 129, General P. O.

New York, N. Y.

Nuga-Tone

Sveikas, Raudonas Kraujas

reiskia gerą sveikatą. Nuga-Tone yra stebuklinga gyduolė stiprinti kraują ir nervus, padaro moteris ir vyrus stipriais. Jais žmonės naudojasi jau per 30 metų ir tai su geromis pasekmėmis. Susideda iš atstūnių dalių veikiančių ant visų svarbesnių dalių kūno. Nuga-Tone pagamina gerą apetitą, pagerina virškinimą vidurių, liuosuoja vidurius, užsaldina kvapą, panaikina baltumą liežuviu, padaugina svarumą ir pridoda energiją ir naują veikimą kūnui. Pagamins raudonumą veiduose, ir vikrumą kūne. Iškirpti šita pagarsinimą, nusinešk į gerą aptieką šandien ir nusipirk bonką Nuga-Tone. Naudoj keliolika dienų ir jeigu neikiš visiškai užganėdintas, sugrąžink likusias dalis aptiekoriui ir gaus atgal pinigų.

DRUGGISTS: You can get Nuga-Tone from your jobber or direct from National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill. Absolutely guaranteed to give entire satisfaction or money refunded. Retail price \$1.00.

datus su pastangomis juos išrinkti. Ir jiems pasiseka, nes jie veikia sutartinai, skubiai ir išanksto prisirengę. Unijos skyriuose skirtingų tautų žmonės; j susirinkimus neina, unijos reikalų nežino, tai laike balsavimo sunku ir beveik negalima išrinkti vien savo draugus, nes kompanijų žmonės veda agitaciją už savuosius ir, tokiu būdu patenka į viršininkus ir pasiuntinius mainierių priešais.

Mainierių vienybė.

Vietinius skyrius sušaukė visuotinę susirinkimą, kur turėjo būt spręsta išėiti streiką, ar ne. Į tą susirinkimą atėjo beveik visi italai, francuzai ir du lietuviai. Aš nepatėmijau nei vieno "jankio", nei lenko. Tie visi atėjo buvo angliakaciai garsinta, tad, manau, nes kurių buvo apie vienas trečdą pasiekmes. Diena buvo graži. Publikos buvo neperdaugiau, bet atsilankiusieji buvo užteigę. Programą susidėjo iš deklamacijų ir prakalbų, kurį išpildė vietos draugai. Puikiai padeklamavo dd. F. Kalvaitis ir M. Kalvaičiūtė. Pastaroji da jauna mergaitė, bet jau pasižymėjo progresyvių tarpe. Drg. J. A. Dambrauskas pasakė trumpą, bet pamokinančią prakalbėlę. Prie kuomitetas prisirašė du nauji nariai. Kiti prisidėjo ateiti ir prisirašyti ant sekancio kp. susirinkimo, bet kaž-kodel neatsilankė. Pelno nuo pikniko liko \$30.00. Žadama ant toliaus ką-nors daugiau veikti.

J. P.

DAR APIE ANGLIAKASIUS.

SPRING VALLEY, ILL.— Raštelyje "Illinois angliakasių streikas" paminėta pasiuntiniai (delegatai), parduodantys angliakasių reikalus kapitalistams, ir kompanijų šuneliai—šnipai. Del aiškumo reik pasakyti, iš kur jie atsiranda ir ką veikia. Būnant unijos skyrių susirinkimuose, visados patėmiji žmones griežtai stovinėjus už kompanijų reikalus. Tie žmonės visokiais būdais stengiasi gauti kuodaugiausia jiems pritarančių žmonių ir laike rinkinių unijos viršininkų ir pasiuntinių, tie žmonės stato kandidatus su pastangomis juos išrinkti. Ir jiems pasiseka, nes jie veikia sutartinai, skubiai ir išanksto prisirengę. Unijos skyriuose skirtingų tautų žmonės; j susirinkimus neina, unijos reikalų nežino, tai laike balsavimo sunku ir beveik negalima išrinkti vien savo draugus, nes kompanijų žmonės veda agitaciją už savuosius ir, tokiu būdu patenka į viršininkus ir pasiuntinius mainierių priešais.

K. A.

